

Pracovno lekárske aspekty praktického
lekárstva.

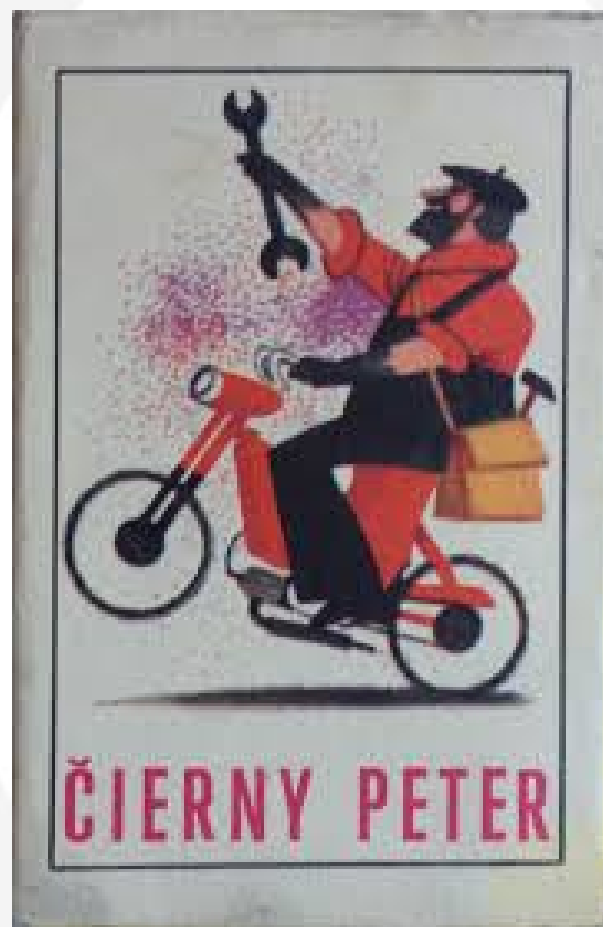
MUDr. Jana Zimanova, PhD.

Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti

na prácu v noci,
vedenie motorového vozidla,
držanie zbrane a pod

Musím čakať keď chcem len pečiatku ?

Aké máme zákony?

Zákon 461/2003 o sociálnom poistení

Zákon 437/2004 o náhrade za bolesť a náhrade
za sťaženie spoločenského uplatnení

Oznámenie 124/2013 MZSR - opatrenie □□□□□

□ 4/2013 o ustanovení výšky za bolesť a
výšky náhrady za sťaženie spoločenského
uplatnenia

□□□□□

□□□

461/2003 zákon o sociálnom poistení
§8 pracovný uraz a choroba z povolania
§70-73 invalidný dôchodok
Zoznam chorob z povolania
47 položiek
popis podmienok vzniku jednotlivých ochorení

437/2004 zákon o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia

výška náhrady sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR za predchádzajúci rok (Oznámenie 124/2013 MZSR - opatrenie ☐☐☐☐☐☐☐
☐ 4/2013 o ustanovení výšky za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia)

v prípadoch osobitného zretela (invalidita) môže byť sudom navýšená náhrada najviac o 50%

POLOŽKA	KLASIFIKÁCIA POŠKODENIA NA ZDRAVÍ	POČET BODOV
44.	Ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia	30 - 150
IV. SADZBY BODOVÉHO HODNOTENIA ZA SŤAŽENIE SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIA PRI CHOROBÁCH Z POVOLANIA		
1.	Chronická choroba z chlóru a z jeho zlúčenín a následky choroby	240 - 2 500
2.	Chronická choroba z fosforu a z jeho zlúčenín a následky choroby	240 - 1 440
3.	Chronická choroba z fluóru a z jeho zlúčenín a následky choroby	240 - 1 200
4.	Perforácia nosovej priehradky z chrómu, fluóru alebo iných chemických agresívnych látok	240 - 500
5.	Choroba z ortuťu a z jej zlúčenín a následky otravy	360 - 1 680
6.	Chronická choroba z arzenu a z jeho zlúčenín a následky otravy	360 - 1 680
7.	Chronická choroba z mangánu a z jeho zlúčenín a následky choroby	360 - 1 680
8.	Chronická choroba z kadmia a z jeho zlúčenín a následky choroby	240 - 900
9.	Chronická choroba z vanádia a z jeho zlúčenín	240 - 900
10.	Chronická choroba zo sirouhlíka a následné choroby	500 - 2 000
11.	Následky choroby zo sirovodíka	360 - 900
12.	Následky choroby alebo opakované choroby z oxidu uhoľnatého	240 - 1 200
13.	Následky choroby alebo opakované choroby z odstrelových plynov	240 - 1 200
14.	Následky choroby z kyanovodíka a z kyanových zlúčenín	240 - 900
15.	Chronická choroba z benzénu a následné choroby	500 - 3 400
16.	Chronická choroba z toluénu alebo z xylénu a následné choroby	240 - 1 100
17.	Chronická choroba z olova a z jeho zlúčenín a následky choroby	400 - 1 600
18.	Chronická choroba z aminoderivátov alebo z nitroderivátov benzénu a z jeho homológov a následky choroby	240 - 2 400
19.	Nádor močového mechúra pri práci s aminoderivátmi benzénu, najmä pri výrobe benzidínu a iných karcero génných aminov	2 000 - 6 000
20.	Chronická choroba z trichlóretylénu a následky choroby	240 - 1 200
21.	Chronická choroba z metylchloridu a následky choroby	360 - 2 800
22.	Chronická choroba z metylbromidu a následky choroby	360 - 2 800
23.	Chronická choroba z dichlóretánu a následky choroby	240 - 1 000
24.	Chronická choroba z tetrachlórmétánu a následky choroby	360 - 3 000
25.	Chronická choroba z iných halogenovaných uhľovodíkov masného alebo aromatického radu a následné choroby	240 - 1 500
26.	Chronická choroba z dinitroglykolomu alebo z dinitrodiglykolomu a z iných dusíkatých esterov	240 - 1 200
27.	Následky poškodenia fosgénom a difosgénom	360 - 2 100
28.	Následky poškodenia yperitom alebo lewisitom	360 - 2 100
29.	Následky poškodenia inými bojovými látkami	360 - 2 100
30.	Poškodenie krvotvorby ionizujúcim žiarením	600 - 6 000
31.	Chronická subakútna dermatitída z ionizujúceho žiarenia	240 - 1 800
32.	Trvalé následky akútneho postradiačného syndrómu	600 - 4 000
33.	Rakovina kože z ionizujúceho žiarenia	1 200 - 6 000
34.	Poškodenie elektromagnetickým žiarením	400 - 1 000
35.	Kožná rakovina z chemických látok	600 - 4 000
36.	Profesionálna dermatóza	240 - 1 700
37.	Rakovina pľúc a dýchacích ciest z rádioaktívnych látok alebo dočasný chorobný stav, ktorý spôsobuje odôvodnené podozrenie z tohto ochorenia	4 000 - 6 000
38.	Tuberkulóza pľúc	400 - 3 000

POLOŽKA	KLASIFIKÁCIA POŠKODENIA NA ZDRAVÍ	POČET BODOV
39.	Kožná tuberkulóza	240 - 1 200
40.	Tuberkulóza obličiek	600 - 3 000
41.	Ostatné mimopľúcne tuberkulózy	600 - 3 000
42.	Následky epidemickej hepatitídy	600 - 4 000
43.	Následky týfu alebo paratyfu a bacilonosičstvo	240 - 1 000
44.	Chronická brucelóza a následky po brucelóze	300 - 2 400
45.	Následky ornitózy	200 - 1 000
46.	Následky kliešťovej encefalitídy	300 - 3 000
47.	Následky ostatných prenosných a parazitárnych chorôb	300 - 2 400
48.	Následky tropických prenosných a parazitárnych chorôb	300 - 3 000
49.	Trvalé prejavy hyperbarickej alebo hypobarickej choroby	600 - 3 000
50.	Ochorenie z vibrácií	240 - 1 000
51.	Aluminóza pľúc	300 - 900
52.	Berylióza pľúc	800 - 3 600
53.	Silikóza pľúc	800 - 4 000
54.	Silikotuberkulóza pľúc	1 200 - 4 000
55.	Azbestóza pľúc	800 - 4 000
56.	Azbestóza v spojení s rakovinou pľúc	3 000 - 6 000
57.	Ochorenie pľúc pri výrobe spekaných karbidov	800 - 4 000
58.	Uhľoskopická pneumokonióza	800 - 4 000
59.	Uhľoskopická pneumokonióza v spojení s tuberkulózou	1 200 - 4 000
60.	Rakovina pľúc z chrómu	4 000 - 8 000
61.	Ťažká nedoslýchavosť až hluchota z hluku	400 - 800
62.	Sivý očný zákal z pôsobenia krátkovlnných tepelných lúčov alebo ionizujúceho žiarenia na jednom alebo na oboch očiach	200 - 400
63.	Otlak lakťového nervu na jednej končatine	
63a	na pravej hornej končatine (u ľavákov na ľavej)	240 - 800
63b	na ľavej hornej končatine (u ľavákov na pravej)	240 - 700
64.	Rozdutie pľúc fúkačov skla	100 - 600
65.	Profesionálna nedomykavosť hlasiviek a uzlíky na hlasivkách	360 - 1 000
66.	Profesionálna asthma bronchiale	400 - 3 000
67.	Ochorenia kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia	300 - 1 000
68.	Bronchopulmonálne choroby z organického prachu	300 - 3 000
69.	Alergické choroby horných dýchacích ciest (napríklad alergická rinitída)	300 - 800
70.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi alebo pri práci v pracovnom procese s dokázaným rizikom chemickej karcinogenity v príslušných cieľových orgánoch alebo tkanivách, ktoré nie sú uvedené inde	3 000 - 6 000
71.	Infekcia HIV	2 000 - 3 000
72.	Iné poškodenie na zdraví z práce	60 - 3 000

Čo si musí všímať praktický lekár

Pracovné riziká a škodliviny

Pracovné podmienky či pracovná činnosť ovplyvňujú psychický a fyzický vývin človeka, formujú jeho osobnosť. Zdravie človeka je v súčasnosti ohrozované výskytom toxických látok v životnom i pracovnom prostredí, možnosťami vzniku úrazov, nezdravým preťažovaním (nadčasmi), používaním nie celkom bezpečných pracovných postupov a technológií, nedodržiavaním bezpečnostných predpisov, podceňovaním definovaného rizika.

Fyzikálne faktory:

pohyblivé stroje a mechanizmy, časti, materiál,
porušenie celistvosti konštrukcií, zosúvajúce
sa banské horniny, povrchy, ostré hrany,
teplota, tlak, hluk, vibrácie, ultrazvuk, vlhkosť,
ionizácia vzduchu, ionizujúce žiarenie,
elektromagnetické pole, ultrafialové žiarenie,
elektrické napätie...

HLUK patrí medzi najrozšírenejšie

Chemické faktory:

toxicita, dráždivý efekt, kancerogény, mutagény, ovplyvnenie reprodukčnej funkcie. Zapríčiňujú vznik biochemického procesu, ktorý sa prejavuje buď ako akútne poškodenie zdravia, alebo ako pomalé zhoršovanie zdravotného stavu s možným vznikom priemyselnej otravy, choroby z povolania, prípadne iného poškodenia na zdraví.

celosmenová koncentr. - je koncentr. ktorá nesmie byť prekročená v priemere za celú osemhodinovú pracovnú smenu.

nárazová koncentrácia - koncentr. ktorá vôbec nesmie byť prekročená.

miera poškodenia zdravia závisí:

- od vlastností látky
- od druhu pôsobenia na ľudský organizmus
- od koncentrácie v prostredí
- od individuálnej vnímavosti
- od použitia a stavu ochranných prostriedkov
- od dodržiavania bezpečnostných predpisov

Biologicky nebezpečné a škodlivé faktory:

- patogénne mikroorganizmy - vírusy, riketsie, kvasinky, cudzopasné červy
- makroorganizmy - rastliny, živočíchy možnosť prenosu nákazlivých chorôb, hostiteľstvo.

Neuropsychické zaťaženie

- rozumové zaťaženie
- napätie analyzátorov
- emočné zaťaženie

Rizikové pracoviská

pracoviská, na kt. je zvýšené nebezpečenstvo pracovných úrazov, chorôb z povolania, priemyselných otráv, ohrozenia duševného zdravia alebo iné poškodenia zdravia.

Kategórie rizika

I-IV.

Klasifikácia profesionálnych chorôb

- 1. Dominantné**
- 2. Recesívne**
- 3. Profesionálne otravy**
- 4. Pracovný úraz**
- 5. Iné poškodenie zdravia z práce**

Klasifikácia profesionálnych chorôb

1. Dominantné

- dominujúca profesionálna zložka v etiologii

a/ obligátne - (vlastné choroby z povolania) pri kt. je príčinná súvislosť s pracovným výkonom nepochybná

b/ fakultatívne - (potenciálne CHzP) kt. sa bežne vyskytujú aj bey súvislosti s pracovným prostredím. Chorobami z povolania sa stávajú len v spojení s výkonom určitého povolania (hepatitída B, asthma)

2. Recessívne - multifaktoriálne choroby pri kt. sa vplyv nepriaznivých pracovných podmienok nedá v súčasnosti odlíšiť od rovnakých alebo podobne pôsobiacich mimopracovných vplyvov. Profesionálna škodlivina neprevláda, ale sa iba menšou mierou zúčastňuje buď na vzniku, alebo na modifikácii priebehu choroby. (bronchitis chronica, hypertenzia, reumatizmus atď.)

-
- 3. Profesionálne otravy** - poškodenie zdravia následkom pôsobenia škodlivých látok pri vykonávaní práce.
- 4. Pracovný úraz** - poškodenie zdravia alebo smrť následkom úrazu, kt. vznikol pri plnení pracovných povinností.
- 5. Iné poškodenie zdravia z práce** - všetky prof. ochorenia, kt. nespĺňajú kritériá pre zaradenie do predch. skupín a odškodňujú sa.

Pracovná anamnéza

- chronologia všetkých povolání, zamestnaní od skončenia povinnej školskej dochádzky
- druh práce, charakter látok, prostredie, zdravie spolupracovníkov

Hygienický prieskum pracoviska

- objektivizácia prac. anam.
- účelové správanie (agrávácia simulácia disimulácia)
- dĺžka pôsobenia a koncentrácia noxy
- najvyššia prípustná koncentrácia (priemerná hodnota noxy, kt. môže byť pracovník vystavený)

Preventívne prehliadky

- Vstupné*** - zhodnotenie zdravotného stavu pracovníka pred nástupom do zamestnania a posúdiť vhodnosť jeho zaradenia na rizikové pracovisko.
- smernice absolútnych a relatívnych kontraindikácií pre prácu v riziku

Periodické - pravidelná kontrola, či v medziobdobí u pracovníka nedošlo k zmene zdravotného stavu, kt. by bola kontraindikáciou práce v riziku , ďalej odhaľovať včasné príznaky ChzP. - pravidlené, - mimoriadne - stanovujeme vtedy ak pri cielenom klinickom alebo laborat. vyšetrení zistíme zmeny, ktoré by mohli svedčiť pre profes. poškodenie - zvýšená expozícia (zlepšenie hygien. podmienok pracoviska alebo dočasné vyradenie.

Výstupné - pri odchode, eventuálne zaradenie do dispenzárnej starostlivosti (prejavy až po dlhšej dobe - ca pľúc - uránové bane)

Posudková činnosť

1. na úrovni zdravotníckych zariadení
 - krátkodobá posudková činnosť v súvislosti s výkonom povolania
 - navrhovanie kúpeľnej liečby
 - spôsobilosť riadiť motorové vozidlo, držanie zbrane
 - posudzovanie výšky odškodného za bolesť a sťaženie spol. uplatnenia pri pracovných úrazoch, CHzP
 - telesná zdatnosť

Posudková činnosť

2. v oblasti sociálneho zabezpečenia

- dlhotrvajúci charakter PČ, spolupráca zdravotníctva a sociálnej poisťovne
- zmenená pracovná schopnosť
- úplná alebo čiastočná invalidita (z.447/2008)
- ťažké telesné poškodenie, bezvládnosť (z.447/2008)

3. iné rezorty so špecifickými odlišnosťami

- oblasť MV, národnej obrany, spravodlivosti a dopravy

Nočná práca 311/2001 zákonník práce §98

- (1) Nočná práca je práca vykonávaná v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou.
- (2) Zamestnanec pracujúci v noci je na účely tohto zákona zamestnanec, ktorý
 - a) vykonáva práce, ktoré vyžadujú, aby sa pravidelne vykonávali v noci v rozsahu najmenej troch hodín po sebe nasledujúcich, alebo
 - b) ktorý pravdepodobne odpracuje v noci najmenej 500 hodín za rok.

Nočná práca

(3) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby sa zamestnanec pracujúci v noci podrobil posúdeniu zdravotnej spôsobilosti na prácu v noci

- a) pred zaradením na nočnú prácu,
- b) pravidelne podľa potreby, najmenej raz za rok,
- c) kedykoľvek v priebehu zaradenia na nočnú prácu pre zdravotné poruchy vyvolané výkonom nočnej práce,
- d) ak o to požiada tehotná žena alebo matka dieťaťa mladšieho ako deväť mesiacov.

Nočná práca

Vyšetrenie:

Anamnéza

Fyzikálne vyšetrenie

Vyšetrenie zmyslových orgánov

Neurologické vyšetrenie

EKG

Moč chemicky sediment

Doplňkové: laboratorne: krvný obraz FW,
kreatinín, ALT, GMT, glykémia

Pomocné: neurologické, psychologické,
kardiologické, iné

Spôsobilosť riadiť motorové vozidlo

Vyhláška 361/2011, 9/2009

- (1) Na účely posudzovania zdravotnej spôsobilosti sa posudzované osoby rozdeľujú do dvoch skupín, pričom
- a) žiadatelia o udelenie vodičského oprávnenia skupiny AM, A1, A2, A, B1, B, BE a T a držitelia vodičského oprávnenia skupiny AM, A1, A2, A, B1, B, BE a T patria do skupiny 1,
 - b) žiadatelia o udelenie vodičského oprávnenia skupiny C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D a DE a držitelia vodičského oprávnenia skupiny C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D a DE patria do skupiny 2.

Spôsobilosť riadiť motorové vozidlo

Vyhláška 361/2011, 9/2009

Žiadateľ o udelenie vodičského oprávnenia a vodič, ktorý je podľa zákona povinný podrobiť sa lekárskej prehliadke, preukážu posudzujúcemu lekárovi pred vykonaním lekárskej prehliadky svoju totožnosť

Predmetom lekárskej prehliadky je

- a) posúdenie zdravotného stavu posudzovanej osoby so zameraním na choroby a poruchy, ktoré zdravotnú spôsobilosť na vedenie motorových vozidiel vylučujú alebo podmieňujú;

Spôsobilosť riadiť motorové vozidlo

Vyhláška 361/2011, 9/2009

b) komplexné fyzikálne vyšetrenie vrátane orientačného vyšetrenia sluchu, zrakovej ostrosti, zorného poľa, rovnováhy a orientačného neurologického vyšetrenia; do úvahy sa berú aj výsledky z preventívnej prehliadky podľa

HARMONIZOVANÉ KÓDY

Vo vodičskom preukaze sa môžu uvádzať harmonizované kódy, ktoré vyjadrujú ďalšie podmienky pre vodiča alebo úpravy motorového vozidla.

Spôsobilosť riadiť motorové vozidlo

Vyhláška 361/2011, 9/2009

choroby a poruchy, ktoré zdravotnú spôsobilosť
na vedenie motorových vozidiel vylučujú alebo
podmieňujú a spôsob ich posudzovania príloha
č.5 zákona

Kardiovaskulárne ochorenia, Diabetes mellitus,
Epilepsia, Duševné choroby,
závislosť/požívanie alkoholu/iných toxických
návykových látok

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

V rámci lekárskej prehliadky sa vykoná

- .a) posúdenie zdravotného stavu žiadateľa alebo držiteľa so zameraním na choroby a poruchy, ktoré zdravotnú spôsobilosť vylučujú,
- .b) komplexné fyzikálne vyšetrenie žiadateľa alebo držiteľa vrátane orientačného vyšetrenia sluchu, zrakovej ostrosti, zorného poľa, rovnováhy, orientačného neurologického vyšetrenia a orientačného vyšetrenia duševného stavu so zameraním na zistenie prítomnosti duševných ochorení; do úvahy sa berú aj výsledky z preventívnej prehliadky podľa osobitného predpisu.1)

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

Posudzujúci lekár pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti žiadateľa alebo držiteľa môže vykonať aj laboratórne vyšetrenia (glykémia, AST, ALT, GMT, moč na toxikológiu so zameraním na prítomnosť omamných látok alebo psychotropných látok), prípadne vyšetrenie slín na prítomnosť omamných látok alebo psychotropných látok a dychovú skúšku na prítomnosť alkoholu v dychu

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

KONTRAINDIKÁCIE ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI

I.

Duševné poruchy a poruchy správania

Organické duševné poruchy vrátane symptomatických.

Poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním psychoaktívnych látok aj v osobnej anamnéze, ak nie je dokázaná a kontrolovaná abstinencia trvajúca najmenej tri roky.

Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi.

Mentálna retardácia.

Paranoidná, disociálna a emočne nestabilná porucha osobnosti a ďalšie poruchy osobnosti uvedené v MKCH diagnózy F60 až F69.

Ťažšie formy afektívnych porúch.

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

KONTRAINDIKÁCIE ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI

II.

1. Zrak

Zníženie zrakovej ostrosti na lepšom oku alebo zdravom oku pod 6/6 (s korekciou). Zúženie zorného poľa o viac ako 20 stupňov alebo prítomnosť skotómov do 30 stupňov na lepšom oku alebo zdravom oku. Porucha farbocitu v zmysle protanopie alebo deuteranopie.

**Zdravotná a psychická spôsobilosť pre
držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva
z. č. 229/2011, z.č. 128/2012**

**KONTRAINDIKÁCIE ZDRAVOTNEJ
SPÔSOBILOSTI**

2. Sluch

Zníženie sluchovej ostrosti na každom uchu – pri
členenom šepote – menej ako 2 m. Zníženie
sluchovej ostrosti na jednom uchu – pri
členenom šepote – na jednom uchu menej ako
2 m, na druhom uchu menej ako 3 m.

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

KONTRAINDIKÁCIE ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI

3. Nervové choroby

Všetky neurologické ochorenia s takým stupňom poruchy zdravia, ktorý znemožňuje držanie alebo nosenie zbrane – napríklad Parkinsonova choroba, skleróza multiplex.

Poruchy rovnováhy.

Epilepsia.

Narkolepsia.

Demencia.

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

KONTRAINDIKÁCIE ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI

4. Choroby pohybového aparátu

Ťažšie poruchy lokomočného aparátu spojené s obmedzením hybnosti takého rozsahu, že môžu byť prekážkou držania alebo nosenia zbrane a streliva.

5. Cukrovka

Opakované výskyty kómy a iných stavov, ktoré obmedzujú zdravotnú spôsobilosť a psychickú spôsobilosť.

Zdravotná a psychická spôsobilosť pre držanie a nosenie strelnej zbrane a streliva

z. č. 229/2011, z.č. 128/2012

KONTRAINDIKÁCIE ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI

6. Kardiovaskulárne choroby

ICHS – ťažké formy s častým zlyhávaním.

Závažné poruchy srdcového rytmu (bez implantovaného kardiostimulátora).

Ťažké formy anginy pectoris.

Artériová hypertenzia tretie štádium ESC/IHS.

Artériová hypertenzia druhé štádium ESC/IHS s vysokým pridaným rizikom a veľmi vysokým pridaným rizikom.

Stavy po náhlej cievnej mozgovej príhode s takým stupňom poruchy zdravia, ktorý znemožňuje držanie alebo nosenie zbrane a streliva.

Ďakujem za pozornosť